

ZHODNOCENÍ ŠLECHTITELSKÉHO PROGRAMU PLEMENE VELŠSKÝ PONY A KOB ZA ROK 2015

Cíl šlechtitelského programu:

Plemenná kniha velšských plemen pony a kob byla založena v r. 1901 ve Velké Británii. Šlechtění velšských plemen pony a kob v České republice vychází z obecně závazných právních předpisů České republiky a řídí se především pravidly mateřské plemenné knihy ve Velké Británii (The Welsh Stud Book) a dále dlouhodobým programem navrženým Radou plemenné knihy. Chovný cíl se zabezpečuje metodou čistokrevné plemenitby u sekcí A, B, C a D u nichž je plemenná kniha uzavřená. U sekce WPBR je plemenná kniha otevřená a pro zápis do plemenné knihy je podmínkou přítomnost minimálně 12,5% podílu registrovaných velšských genů. Selektce se provádí na základě výběru, informací a výsledků hodnocení. U hřebců je kladen důraz na silnější selekční tlak.

Početní stavy v roce 2015:

Tab. 1 – Početní stavy koní dle pohlaví v roce 2015

Početní stavy koní dle pohlaví	
Hřebci	110
Klisny	541
Ostatní	1061

Tabulka 1 ukazuje početní stavy plemene velšský pony a kob v České republice v roce 2015.

V roce 2015 došlo ke stagnaci početních stavů, i když stále dochází k importům především z Nizozemí, Velké Británie a Německa. Tyto importy již však nejsou v takové míře, jako v letech předchozích. V roce 2012 bylo v rámci všech pěti sekcí používáno 105 hřebců k plemenitbě, v roce 2015 to je 110 hřebců. Výrazně se snížil počet klisen využívaných k plemenitbě, a to z 597 v roce 2012 na 541 v roce 2015. Tyto úbytky jsou způsobeny pravděpodobně úhyny klisen.

Ke stagnaci počtu zapisovaných koní dochází díky stále častějším registracím v mateřské plemenné knize vedené ve Velké Británii. Majitelé registrují svá hřbata a své klisny a hřebce častěji ve Velké Británii, vzhledem k tomu, že daní jedinci nemusí absolvovat žádné procedury vedoucí k zápisu do chovu.

Díky dlouhodobé spolupráci mateřské plemenné knihy a dceřiných plemenných knih a osvětě mezi chovateli věříme, že brzy dojde ke sjednocení pravidel a následně také akceptace průkazů původu dceřiných plemenných knih mateřskou plemennou knihou.

V roce 2015 bylo celkem v hlavní plemenné knize zapsáno 50 hřebců, což je 50% veškerých plemenných hřebců velšských plemen v České republice. Z nich bylo 49 zařazeno

do akceleračního programu, a to na základě exteriéru, výkonnosti, výkonnostním zkouškám, nebo potomstva.

V hlavní plemenné knize bylo v roce 2015 zapsáno 194 klisen, z toho 62 jich bylo zařazeno do akceleračního programu. Tyto údaje ukazují, že počet klisen zapsaných v hlavní plemenné knize a akceleračním programu je výrazně nižší, než je tomu u hřebců.

Cílem akceleračního programu je dosáhnout maximálního genetického pokroku především prostřednictvím těch klisen, které svojí fenotypovou kvalitou (exteriéru i ostatních rozhodujících, zvláště charakterových vlastností), zaručují produkci kvalitních potomků ve smyslu platného šlechtitelského programu.

Zkoušky výkonnosti:

V roce 2015 byly zkoušky výkonnosti vypisovány v rámci Mezinárodního šampionátu velšských pony a kob, který se konal v Hradci Králové. V roce 2015 se výkonnostních zkoušek zúčastnili 4 zástupci, 2 klisny a 2 hřebci (velšský kob, podílový velš a velšský horský pony). Z nich 2 na základě výkonnostních zkoušek byli zařazeni do hlavní plemenné knihy a akceleračního programu. Výkonnostních zkoušek českého sportovního ponyho se zúčastnil i importovaný hřebec zapsaný jako podílový velš (WPBR) Zaval v. h. Enkershof.

Zkoušky výkonnosti nejsou u velšských plemen pony a kob povinností k zařazení do plemenitby. Jsou však jednou z možností k zařazení jedince do HPK a AP. ZV může klisna nebo hřebec absolvovat od 4 do 7 let. Stále více majitelů svých koní se o zkoušky výkonnosti zajímá a počet koní, kteří absolvují ZV se zvyšuje.

Zhodnocení akceleračního programu:

Podmínky pro zařazení jedince do akceleračního programu zůstávají stejné jako v letech předešlých. Dochází ke zvyšování počtu koní, kteří absolvují výkonnostní zkoušky pod sedlem i v zápřeži a zvyšuje se nejen počet, ale také kvalita připravenosti koní.

V rámci mezinárodního šampionátu dochází také k nárůstu přihlášených a nejen ke zvýšení kvality v exteriéru, ale také ke zvýšení kvality předvádějících a připravenosti koní. Do třídy 3 – 4 letých klisen je nahlašováno více klisen, aby tak mohly být zařazeny v rámci svého exteriéru do akceleračního programu.

V rámci akceleračního programu se Rada plemenné knihy snaží chovatele a majitele koní motivovat k absolvování zkoušek výkonnosti, ale také pořádanými semináři a setkáními ke zlepšení jejich povědomosti o předvádění koní. Dále je snaha motivovat majitele a chovatele k zápisům hříbat, klisen a hřebců do české plemenné knihy a používat hřebce s českou licencí plemeníka.

Pořádané akce (výstavnictví, semináře, ...):

Hlavní akcí, kterou ČSCHVK pořádá, byl Mezinárodní šampionát velšských pony a kob, konaný v Hradeckém jezdeckém klubu (Hradec Králové). V rámci šampionátu se posuzují zvláště jednotlivé čistokrevné velšské sekce (tj. A, B, C, D) a kříženci (tj. Welsh Part-Bred). Každoročně se svaz snaží zvát zkušené zahraniční posuzovatele těchto plemen. Mezinárodní šampionát je zároveň národním svodem klisen a národním výběrem hřebců. V rámci šampionátu jsou klisny a hřebci zařazováni do HPK (Hlavní plemenné knihy), případně do AP (Akceleračního programu) na základě exteriéru.

V srpnu 2015 se ČSCHVK podílela na pořádání výstavy v Plasích, kde jsou hlavním organizátorem manželé Blažkovi. Účast na výstavě byla značná, stejně tak jako kvalita koní.

Členové ČSCHVK se pravidelně zúčastňují vrcholových akcí v zahraničí (výběr hřebců v Nizozemí, Royal Welsh Show ve Velké Británii, dražby v Nizozemí i Velké Británii). Stejně tak se členové rady plemenné knihy a předsednictva zúčastňují každoročního setkání plemenných knih s mateřskou plemennou knihou ve Velké Británii.

Celkové zhodnocení naplňování šlechtitelského programu:

Šlechtitelský program je nadále naplňován výběrem nejlepších klisen a hřebců do Akceleračního programu (AP) a Hlavní plemenné knihy (HPK). Stejně tak, jako pořádáním mezinárodního šampionátu s vysokou účastí a možností porovnat jednotlivé jedince s ostatními. Velmi pozitivní je také stále se zvyšující počet jedinců účastnících se výkonnostních zkoušek.